

ประโยค ๑-๒

แปล มคอเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑ เตสฺ ปน อยํ อธิปฺปายโย ยํปี หิ ตสฺสา ปิตฺรา อมฺม เย ททฺหนฺติ เตสฺเยว ทาทพฺพหนฺติ
วฺตุตฺ ตํ ยาจิตํ อุปรกรณํ คเหตุวา เย ปฏฺิเทหนฺติ เตสฺเยว ทาทพฺพหนฺติ สฺนฺชาย วฺตุตฺ ๑ เย น เทหนฺติ
เตสฺ น ทาทพฺพหนฺติ อิทฺปี เย ยาจิตํ คเหตุวา น ปฏฺิเทหนฺติ เตสฺ น ทาทพฺพหนฺติ สฺนฺชาย วฺตุตฺ ๑
ททฺหนฺตสฺสาปิ อททฺหนฺตสฺสาปิ ทาทพฺพหนฺติ อิทํ ปน ทลิตฺเทสฺ ญฺาติमितฺเตสฺ สมปฺตเตสฺ เต ปฏฺิทาตุํ
สฺกโกหนฺตฺวา มา วา เตสฺ ทาทฺเมว วฏฺฏฺิตฺติ สฺนฺชาย วฺตุตฺ ๑ สฺขํ นิสฺสิทิตพฺพหนฺติ อิทฺปี สฺสฺสฺสฺสรสฺมิเก
ทิสฺวา วฏฺฏฺาตพฺพฏฺฏฺาเน นิสฺสิทิตฺ น วฏฺฏฺิตฺติ สฺนฺชาย วฺตุตฺ ๑ สฺขํ ฏฺุชิตพฺพหนฺติ อิทํ ปน
สฺสฺสฺสฺสรสฺมิเกทฺ ปุเรตรํ อฏฺุชิตฺวา เต ปรีวิสิตฺวา สพฺเพทฺ ลทฺธาถทฺ ญฺุตฺวา ปจฺฉา สยํ ฏฺุชิตฺ
วฏฺฏฺิตฺติ สฺนฺชาย วฺตุตฺ ๑ สฺขํ นิปฺชิตพฺพหนฺติ อิทฺปี สฺสฺสฺสฺสรสฺมิเกทฺ ปุเรตรํ สยํ อารฺยทฺ น
นิปฺชิตพฺพหนฺติ เตสฺ กตฺตพฺพยฺุตฺตํ วตฺตปฺปฏิวตฺตํ กตฺวา ปจฺฉา สยํ นิปฺชิตฺ ญฺุตฺตฺนฺติ อิทํ สฺนฺชาย
วฺตุตฺ ๑ อคฺคิ ปรีจริตพฺเพติ อิทํ ปน สฺสฺสฺสฺปี สฺสรฺปี สฺมิกฺปี อคฺคิกฺขนฺธํ วิย อฺุควาขานํ วิย จ
กตฺวา ปสฺสิทฺ วฏฺฏฺิตฺติ สฺนฺชาย วฺตุตฺ ๑ อนฺโตเทวตา นมฺสฺสิตพฺพาติ อิทฺปี สฺสฺสฺสฺญจ สฺสรฺญจ
สฺมิกฺญจ เทวตํ วิย กตฺวา ทฏฺุจ วฏฺฏฺิตฺติ สฺนฺชาย วฺตุตฺ ๑ เอวํ เสฏฺฐี อิมฺสฺ ทสฺนํ โอวาทานํ
อตฺถํ สฺตฺวา ปฏฺิวจฺนํ อปฺสฺสนฺโต อโธมฺโข นิสฺสิทฺ ๑

เฉลย

ธป.๓ วิสาข ๖๒-๖๓

๑ เศสุ ปน อย อธิปไตย ยปิ หิ ตสสา ปิตรา อมม เย ททหติ เตสเยว ทาทพพหติ
วุตตํ ตํ ยาจิตํ อุปกรณํ คเหตุวา เย ปฏิเทหติ เตสเยว ทาทพพหติ สนธาย วุตตํ ฯ

๑ ก็ อ. อธิบาย นี้ (ในโอวาท ท. สิบ) เหล่านั้น (อันบัณฑิต พึงทราบ) ว่า ก็ (อ. คำ) แม่ใด
อันบิดา (ของนางวิสาขา) นั้น กล่าวแล้ว ว่า แม่แม่ (อ. ชน ท.) เหล่าใด ย่อมให้, (อ. วัตถุ) (อันเจ้า)
พึงให้ (แก่ชน ท.) เหล่านั้นนั้นเทียว ดังนี้, (อ. คำ) นั้น (อันบิดา ของนางวิสาขานั้น) กล่าวแล้ว หมายเอา
(ซึ่งคำนี้) ว่า (อ. ชน ท.) เหล่าใด ถือเอาแล้ว ซึ่งเครื่องอุปกรณ (อันตน) ยืมแล้ว ย่อมให้คืน,
(อ. วัตถุ อันเจ้า) พึงให้ (แก่ชน ท.) เหล่านั้นนั้นเทียว ดังนี้ ฯ

ททตสสาปิ อททตสสาปิ ทาทพพหติ อิหํ ปน ทฬิหุเทสุ ญาติมิตฺเตสุ สมฺปตฺเตสุ เต ปฏิทาตุ
สกุโณตฺตฺวา มา วา เตสํ ทาทเมว วฏฺฏตีติ สนธาย วุตตํ ฯ

ก็ (อ. คำ) นี้ ว่า (อ. วัตถุ อันหญิง ชื่อว่าผู้อยู่อยู่ในตระกูลแห่งพ่อผัว) พึงให้ (แก่ชน) ผู้ให้อยู่บ้าง
(แก่ชน) ผู้ไม่ให้ผู้บ้าง ดังนี้ (อันบิดา ของนางวิสาขานั้น) กล่าวแล้ว หมายเอา (ซึ่งคำนี้) ว่า ครั้นเมื่อญาติ-
และมิตร ท. ผู้ขัดสน ถึงพร้อมแล้ว, (อ. ชน ท.) เหล่านั้น จงอาจ เพื่ออันให้คืน หรือ หรือว่า จงอย่าอาจ
(เพื่ออันให้คืน), อ. อัน (อันเจ้า) ให้ (แก่ชน ท.) เหล่านั้นนั้นเทียว ย่อมควร ดังนี้ ฯ

สุขุ นิสิตพิพนติ อทิปี สสุสุสุสามิเก ทิสวา **ภูฏาตพพภูฏาเน** นิสิติตุ น ภูฏาตีติ สนธาย
วุดตี ๑

(อ. คำ) แมนี้ ว่า (อันหญิง ชื่อว่าผู้อยู่อยู่ ในตระกูลแห่งพ่อผัว) **พั้งนัง** สบาย **ดั่งนี้** (อันบิดา ของนาง-
วิสาขานั้น) กล่าวแล้ว หมายเอา (ซึ่งคำนี้) ว่า **อ. อัน (อันเจ้า)** เห็นแล้ว ซึ่งแม่ผัวและพ่อผัวและสามี ท.
นัง ในที่อันตนพั้งลุกขึ้น ย่อมไม่ควร **ดั่งนี้** ๑

สุขุ ภูฏิตพิพนติ อทิ ปน สสุสุสุสามิเกทิ ปุเรตรํ อภูฏิติตวา เต **ปริวิสิตวา** สัพเพหิ
ลทราลทุ ญตวา ปจจา สยํ **ภูฏิติตุ** ภูฏาตีติ สนธาย วุดตี ๑

ก็ (อ. คำ) นี้ ว่า (อันหญิง ชื่อว่าผู้อยู่อยู่ ในตระกูลแห่งพ่อผัว) **พั้งบริโศค** สบาย **ดั่งนี้** (อันบิดา ของนาง-
วิสาขานั้น) กล่าวแล้ว หมายเอา (ซึ่งคำนี้) ว่า **อ. อัน (อันเจ้า)** ไม่บริโศคแล้ว ก่อนกว่า กว่าแม่ผัวและ-
พ่อผัวและสามี ท. **เลี้ยงดูแล้ว** (ซึ่งแม่ผัวและพ่อผัวและสามี ท.) เหล่านั้น **รู้แล้ว (ซึ่งวัตถุ) อัน**
(อันแม่ผัวและพ่อผัวและสามี ท.) ทั้งปวง **ได้แล้วหรือไม่ได้แล้ว** **บริโศค** เอง ในภายหลัง ย่อมควร
ดั่งนี้ ๑

สุขุ นิปชชิตพพุนติ อิทปิ สสุสุสุสุสามิเกหิ ปุเรตรํ สยนํ อารุยกห น นิปชชิตพพํ เตลํ
กตตพพยุดตํ วัตตปปฏิวัตตํ กตวา ปจจา สยํ นิปชชิตํ ยุตตุนติ อิทํ สนนาย วุตตํ ฯ

(อ. คำ) แม่ นี้ ว่า (อันหญิง ชื่อว่าผู้อยู่อยู่ในตระกูลแห่งพ่อผัว) ฟังนอน สบาย ดังนี้ (อันบิดา ของนาง-
วิสาขานั้น) กล่าวแล้ว หมายถึง (ซึ่งคำ) นี้ ว่า (อันเจ้า) ไม่ฟัง ขึ้นแล้ว ลูที่เป็นที่นอน นอน ก่อนกว่า
กว่าแม่ผัวและพ่อผัวและสามี ท., อ. อัน (อันเจ้า) กระทำแล้ว ซึ่งวัตรและวัตรตอบ อันควรแล้วแก่วัตร-
อันตนฟังกระทำ (แก่แม่ผัวและพ่อผัวและสามี ท.) เหล่านั้น นอน เอง ในภายหลัง ควรแล้ว ดังนี้ ฯ

อคคิ ปริจริตพโพติ อิทํ ปน สสุสุปิ สสุริปิ สามิกปิ อคคิกุขนุํ วิย อูรคฺราขานํ วิย จ กตวา
ปสลิตํ วมุฏิตีติ สนนาย วุตตํ ฯ

ก็ (อ. คำ) นี้ ว่า อ. ไฟ (อันหญิง ชื่อว่าผู้อยู่อยู่ในตระกูลแห่งพ่อผัว) ฟังบ่าเธอ ดังนี้ (อันบิดา ของนาง-
วิสาขานั้น) กล่าวแล้ว หมายถึง (ซึ่งคำนี้) ว่า อ. อัน (อันเจ้า) เห็น แม่ซึ่งแม่ผัว แม่ซึ่งพ่อผัว แม่ซึ่งสามี
กระทำ ให้เป็นราวกะวากองแห่งไฟด้วย ให้เป็นราวกะวานาคผู้พระราชชาติด้วย ย่อมควร ดังนี้ ฯ

อนุโตเทวดา นมสฺสิตพฺพชาติ อิทปิ สสฺสญฺจ สสรญฺจ สามิกญฺจ เทวตํ วยิ กตฺวา ทญฺฺจ วญฺฺจตีติ
สนฺชาย วุตฺตํ ฯ

(อ. คำ) แม่นี้ ว่า อ. เทวดาในภายใน (อันหญิง ชื่อว่าผู้อยู่อยู่ในตระกูลแห่งพ่อผัว) ฟังนอบน้อม ดังนี้
(อันบิดา ของนางวิสาขา นั้น) กล่าวแล้ว หมายเอา (ซึ่งคำนี้) ว่า อ. อัน (อันเจ้า) เห็น ซึ่งแม่ผัวด้วย
ซึ่งพ่อผัวด้วย ซึ่งสามีด้วย กระทำ ให้เป็นราวกระว่าเทวดา ย่อมควร ดังนี้ (ดังนี้) ฯ

เอวํ เสฏฺฐิ อิมสํ ทสฺหนํ โฉวาทานํ อตถํ สุตฺวา ปฏิวจนํ อปสฺสนฺโต อโรมฺโข นิสิติ ฯ

อ. เศรษฐี ฟังแล้ว ซึ่งเนื้อความ แห่งโอวาท ท. ลิป เหล่านี้ อย่างนั้น ไม่เห็นอยู่ ซึ่งคำตอบ เป็นผู้ชี้หน้า
ในเบื้องต่ำ (เป็น) นิ่งแล้ว ฯ